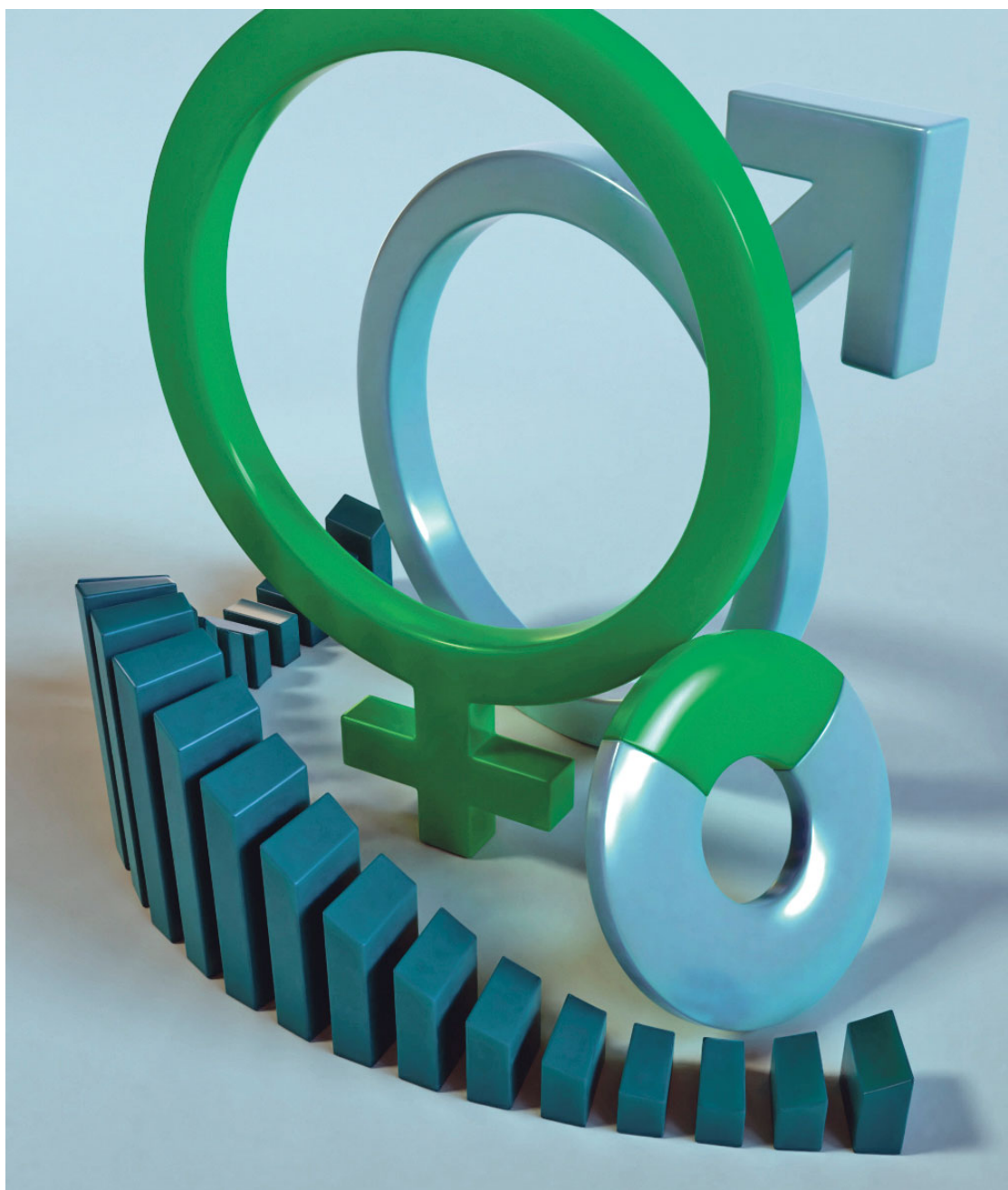

MEMORIA 2022

AURKIBIDEA

I. UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritza.....	1
Berdintasunerako Zuzendaritzaren osaera	2
Berdintasun Batzordea	2
II. Jardun ildoak	3
1. Prestakuntzan lortutako emaitzak	3
1.1. Ikasleentzako prestakuntza.....	3
1.2. A-Leader, AZPko emakumeentzako programa.....	6
1.3. Online prestakuntza	6
2. Ikerketan lortutako emaitzak	13
2.1. UPV/EHUko emakume akademikoen lidergoa bultzatzeko AKADEME programa	13
2.2. Ikasketa feministei edo genero ikerketei buruzko UPV/EHUko tesi onenaren Micaela Portilla Saria.....	13
3. Unibertsitate bizitza.....	15
3.1. Sexu aldagaia sartzea	15
3.2. Genero indarkerien aurkako UPV/EHUren protokoloa	15
3.3. Protokoloa, pertsona trans eta ez-bitarrek UPV/EHUn izena aldatzekoa.....	16
3.4. STEM graduak nesken artean sustatzeko batzordea.....	17
4. Unibertsitate hedakuntza	18
4.1. Unibertsitateko organoetan emakumeen eta gizonen presentzia orekatua sustatzea	18
4.2. UPV/EHUko bizitza laborala, familiarra eta pertsonalaren Kontziliazio Gida.....	18
4.3. Berdintasunerako Zuzendaritzaren lankidetzaren hainbat proiektuetan	18
4.4. Berdintasunari lotutako UPV/EHUren irudia gizartean.....	19
4.5. UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzaren agerraldiak hedabideetan	22
5. Proiektuak eta eginkizunak.....	23

I. UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritza

UPV/EHUK, unibertsitate publikoa den heinean, emakume eta gizonen berdintasunarekin konpromiso irmoa du. Horrela adierazten du, besteak beste, Estatutuetak 4.3 artikulua: *UPV/EHUK emakumeen eta gizonen berdintasuna bermatuko du bere baitan eta beharrezko neurriak hartuko ditu inor diskriminatua izan ez dadin arrazoi hauengatik: jatorria, etnia, sexua, erlijioa, iritzia, hizkuntza edo bestelako egoera pertsonal edo sozialen bat. Beraz, UPV/EHUK aintzat hartuko ditu honako printzipio hauek: aukera berdintasuna, aniztasunaren eta dibertsitatearen errespetua, genero ikuspegia txertatzea, ekintza positiboa, sexuari lotutako rola eta estereotipoak baztertzea, eta gizonen eta emakumeen ordezkartza parekatua.*

Horrela, bada, emakumeen eta gizonen arteko benetako berdintasuna lortzeko bidean, 2006an, UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritza eta Berdintasunerako zuzendari kargua sortu ziren (2006/06/15eko Gobernu Kontseilua), 4/2007 Lege Organikoak unibertsitateak berdintasunerako unitateak martxan jartzera bultzatu baino urtebete lehenago. Zuzendaritza hori konprometitutako talde handi baten lanaren fruitu izan zen: gehienak emakumeak, eta euskal gizarteko eremu eta arlo desberdinetan aukera-berdintasuna lortzeko borrokan ibiliak. Zuzendaritza sortu zenetik asko izan dira aurrera eramandako ekintzak, batetik, zuzendaritzari berari esleitutako eginkizunak betetzeko, eta, bestetik, legetan zehaztutako helburuak betetzeko; gutzia unibertsitateko eremuan ezarrita.

Berdintasunerako Zuzendaritzak 2007an UPV/EHUko Emakume eta gizonen egoeraren diagnostikoa egin zuen eta emaitza gisa unibertsitateko kolektiboen – ikasle, AZP eta IIP – egoera azalera zuen sexuka banatuta unibertsitateko esparru ezberdinetan.

Diagnostiko hori egin ondoren, unibertsitateak, 2009ko maiatzean, erabaki zuen UPV/EHUko Berdintasun Batzordea eratzea, bere eginkizun nagusia izanik UPV/EHUko Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako I Plana egitea, eta bertan zehaztea unibertsitateak bere jardunean berdintasunaren arloan izango zituen jarraibideak. Urte bete beranduago, 2010-2013 aldirako Berdintasunerako I. Plana behin osatuta, Gobernu Kontseiluan aurkeztu zen kontseiluak onartzeko, eta, horrela, berretsi egin zen unibertsitateak genero berdintasunerako zeukan konpromisoa. I. Plana ezarri ondoren, 2014ko apirilaren 3ko erabakiaren bidez, UPV/EHUko Berdintasun Batzorde Intersektorialak (IRI eta AZPko funtzionarioen eta lan kontratadunen negoziazio batzordeek osatuak) unibertsitateko Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako II. Plana (2014-2017) onartu zuen.

2019-2022 aldirako emakumeen eta gizonen berdintasunerako III. Plan honek, II. Planak bezalaxe, bat egiten du Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legeak eta Emakume eta Gizonen Benetako Berdintasunerako martxoaren 22ko 3/2007 Lege Organikoak zehaztutako filosofiarekin, horietan jasota baitago erakunde publikoek zein enpresek berdintasun planak egin behar dituztela indarreko arauetan zehaztutako helburuak betetzeko. Horrela, berdintasunerako III. Plan hau osatzeko lanean unibertsitateko Berdintasun Batzordeak, ikastegietako berdintasun batzordeak eta Berdintasun Batzorde Intersektorialak hartu dute parte. Plana behar bezala

garatzeko, bestalde, Emakunderen laguntza dauka 2018ko uztailaren 2an sinatutako hitzarmenaren bidez.

Berdintasunerako Zuzendaritzaren osaera

Zuzendaria: Mendizabal	Elena Leïñena	elena.leinena@ehu.eus	946012172
Teknikaria: Arrizabalaga	Enara Agirre	enara.agirre@ehu.eus	946018039
Teknikaria: Igone Martinez Alonso		igone.martinez@ehu.eus	946018071
Idazkaria: Hernández	Ana Isabel Ríos	anaisabel.rihe@ehu.eus	946012171

Berdintasun Batzordea

Maite Muñoz Garcia de Iturrospe	Arteen eta Giza Zientzien irakasle-ikertzailea
Koldo Telleria Andueza (2022ko irailera arte)	Arkitektura eta Ingeniaritzako irakasle-ikertzailea
Aitor Urresti González (2022ko irailetik)	Arkitektura eta Ingeniaritzako irakasle-ikertzailea
Ana Isabel Puente Martínez	Zientzietako irakasle-ikertzailea
David Pastor Andres	Gizarte eta Lege Zientzietako irakasle-ikertzailea
Naiara Agirregoitia Marcos	Osasun Zientzietako irakasle-ikertzailea
Deñe Larrabeiti Mendikute	AZPko langilea
Julen Zabala Alonso	AZPko langilea
Asier Brull Mesanza	Graduondoko ikaslea
Ainize Etxeberria Murgoitio	Graduko ikaslea

Era berean, **UPV/EHUko ikastegi bakoitzean Berdintasun Batzorde bat dago.**

II. Jardun ildoak

1. Prestakuntzan lortutako emaitzak

UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzaren helburuetako bat, genero ikuspegia eta ikuspegi feminista irakaskuntzaren arloan barnera daitezen sustatzea da. Horretarako, hainbat prestakuntza ikastaro diseinatu eta bultzatu ditugu unibertsitateko kolektibo guztientzat:

1.1.- Ikasleentzako prestakuntza

Berdintasunerako Zuzendaritzak genero ikuspegia bultzatu nahi du ikasleek aurkeztutako gradu (GRAL) eta master (MAL) amaierako lanetan. Horretarako, 2022an, aurreko urteetan bezalaxe, gradu eta master amaierako lanetan genero ikuspegia txertatzeagatik sari hauek eman zaizkie UPV/EHUko ikasleei:

- **Genero ikuspegia gradu amaierako lanetan barne hartzearen Francisca de Aculodi saria**

UPV/EHUko emakume eta gizonen Berdintasunerako III. Planaren (2019-2022) 1.2.4. puntuari aurreikusitako ekintza betez, *Genero ikuspegia lantzen duten gradu eta master amaierako lanen garrantzia sendotzea Francisca de Aculodi eta María Goyri sariaren bidez*, alegia, UPV/EHUK FRANCISCA DE ACULODI sariaren VIII. ediziorako deialdia egiten du gradu amaierako lanetan genero ikuspegia barne hartzeari dagokionez, ikasleek ezaugarri horrekin eginiko lanik onenak aintzatesteko, jakitera emateko eta saritzeko.

2022ko Martxoaren 8ko ekitaldi instituzionalean Francisca de Aculodi sariaren VIII. edizioko sariak banatu ziren (2021ean defendatutako GRALak) guztira 40 GRAL aurkeztu ziren. 2022ko udazkenean, aldiz, sariaren IX. edizioko lanak aurkeztu dira, guztira 35, eta hauen epaia 2023an izango da. Hemen aurkeztutako GRALen banaketa:

AURKEZTUTAKO GRADU AMAIERAKO LANAK		
	VIII. EDIZIOA	IX. EDIZIOA
Gizarte eta Lege Zientziak	28	22
Arte eta Humanitateak	6	7
Osasun Zientziak	4	3
Ingeniaritza eta Arkitektura	2	2
Zientziak	0	1
GUZTIRA	40	35

Aurreko urteetan bezala, lanik gehienak jakintza esparru tradizionaletan barne biltzen dira; nahiz eta, poliki-poliki, esparru ez tradizionaletan ere lanak aurkezten ari diren.

Ondorengo taulan ikus daitezke Francisca de Aculodi sariko VIII. Edizioko sarituak:

FRANCISCA DE ACULODI SARIKO VIII. EDIZIOKO SARIDUNAK			
Gizarte eta Lege Zientziak	Euskara	<i>Zaintza sareak elkarren bizitzetara eusteko saiakeran. Zaintza lanen birformulazio komunitarioa konfinamenduan zehar. "Algortarrok zaintzen" proiektuaren azterketa</i>	Maidar Barañano Uribarri
	Gaztelania	<i>Dafne, Perséfone y Filomela: intervención didáctica sobre mitología griega en educación primaria desde una perspectiva de género y visual</i>	Lucía Uriarte Fernández
Arte eta Giza Zientziak	Euskara	<i>Ahaidetasun interkonfesionala al-Andaluzen. Jatorri baskoidun emakumeak iturri arabiarretan</i>	Enara M. Iglesias Pamparacuatro
	Gaztelania edo beste hizkuntza bat	<i>A Journey of Self-discovery: the Representation of Minority Girls in Cynthia Kadohata's The Thing About Luck, Alicia D. Williams' Genesis Begins Again and Rebecca Balcárcel's The Other HALF OF HAPPY</i>	Nerea Aguayo Gonzalez
Osasun Zientziak	Euskara	<i>Elikadura ohitura osasuntsua eta ariketa fisikoa sustatzen osasun mentaleko eguneko ospitaleetan: emakumeei zuzendutako osasun programa Covid-19 garaian</i>	Naia Gamboa Basterra
	Gaztelania	<i>Visibilización y empoderamiento de infancias trans mediante el acompañamiento promovido por la enfermería escolar en la escuela primaria pública</i>	Helena García-Gurtubay Sagredo
Ingeniaritza eta Arkitektura	Euskara	<i>Pobrezia energetikoaren eta pertsonen osasun-egoeraren arteko erlazioaren azterketa sexuaren arabera, Espainia, Frantzia eta Errumania, 2009 eta 2017 urteen artean</i>	Amaia Goñi Fernández
	Gaztelania	<i>Análisis del sesgo de género en los modelos NLP</i>	Javier Azpillaga Rivera

- **UPV/EHUko Master amaierako lanetan genero ikuspegia barne hartzearen Maria Goyri saria**

UPV/EHUko emakume eta gizonen Berdintasunerako III. Planaren (2019-2022) lan ildoak jarraiki UPV/EHUk Maria Goyri sariaren X. ediziorako deialdia egiten du master amaierako lanetan genero ikuspegia barne hartzeari dagokionez, ikasleek ezaugarri horrekin egindako lanik onenak aintzatesteko, jakitera emateko eta saritzeko.

AURKEZTUTAKO MASTER AMAIERAKO LANAK		
	Guztira	Jakintza arloen arabera
IX. Edizioa (2019/2020)	8	6 Gizarte eta Lege Zientziak 1 Arte eta Giza Zientziak 1 Osasun Zientziak
X. Edizioa (2020/2021)	16	12 Gizarte eta Lege Zientziak 2 Arte eta Giza Zientziak 1 Osasun Zientziak 1 Ingeniaritza eta Arkitektura
XI. Edizioa (2021/2022)	11	8 Gizarte eta Lege Zientziak 1 Osasun Zientziak 2 Ingeniaritza eta Arkitektura

Ondorengo taulan 2022ko Martxoaren 8ko ekitaldi instituzionalean saritutako lana:

MARIA GOYRI SARIKO X. EDIZIOKO SARIDUNA	
<i>"Haciendo visible el género en las aulas universitarias: centralidades, marginalidades, dominaciones y resistencias"</i>	Cata Gomez Etxegoien

Azken edizioarekin alderatuz gero jaitziera bat nabari da, nahiz eta gutxiago nabaritu esparru ez tradizioaletan.

- **LGTBI+ ikuspegia Gradu Amaierako eta Master Amaierako Lanetan barne hartzearen Empar Pineda saria**

UPV/EHUko Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako III. Planaren (2019-2022) 4.2. puntuari aurreikusitako helbururantz aurrera egiteko ahaleaginean, "*Genero edo orientazioagatiko aniztasuna errespetatuko duen unibertsitate eremua bultzatzea*". Helburu hau betetze aldera UPV/EHUk Empar Pineda sariak antolatzen ditu eta 2022 urtean sari honen II. edizioko sariak banatu dira eta III.en edizioa ere antolatu da. Sari honen helburua Gradu Amaierako Lanetan eta Master Amaierako Lanetan LGTBI+ ikuspegia barne hartzen duten lanak balioestea da eta aniztasuna unibertsitatean ere aldarrikatzea.

AURKEZTUTAKO LANAK	
	Guztira
I. Edizioa (2019/2020)	10
II. Edizioa (2020/2021)	15
III. Edizioa (2021/2022)	11

EMPAR PINEDA SARIKO III. EDIZIOKO SARIDUNAK		
Euskara	<i>Zigor zuzenbideak LGTBIfobia delituak jasaten dituztenei ematen dien babesaren azterketa kritikoa</i>	Beñat Gamboa Setuain
Gaztelania	<i>La influencia del apoyo parental y familiar en la salud mental de las personas jóvenes lesbianas, gays y bisexuales (LGB): una revisión sistemática</i>	Amaia Villanueva Tueros

1.2.- A-Leader, AZPko emakumeentzako programa:

Programa berri honekin UPV/EHUko Berdintasunerako zuzendaritzak aspalditik jasotako eskaera bati erantzun nahi dio: unibertsitateko IIP eta ikasle emakumeek euren espazio propio dute, hala nola ikasle mutilek; baina AZP emakumeentzako ez zegoen programa propio bat eta behar horri erantzuteko sortu da A-Leader programa.

Asmoa AZPko emakumeen artean lidergoa sustatu eta, bereziki, gatazkak kudeatzeko erremintak ematea da. Horretaz gain, AZPko emakumeen artean ere sartzeko aukera eskainiko du programak.

Programaren eredia Akademetik hartu da eta Maru Sarasola bera izango da dinamizatzailea. Programaren lehen edizio pilotua Leioan egingo da 2023ko neguan eta, edizio horretarako, 2022an 30 emakume inguruk eman dute izena.

1.3.- Online prestakuntza

2022an ere online prestakuntzen eskaintza mantendu egin da 2021/2022 eta 2022/2023 ikasturteetan zehar eskaintako bi deialdietan. Ondorengo tauletan ikusten den bezala, ikastaroek harrera oso ona izaten jarraitzen badute ere maila oinarrizkoeneko ikastaroetan, Emakume eta gizonen berdintasuna edo Maskulinitateak adibidez, gero eta gehiago kostatzen da plazak betetzea. Hala ere, Berdintasunerako zuzendaritzatik positiboki baloratzen da azken edizioan gaitzete tasa oro har hazi egin dela eta gizonen akreditazioan gorakada nabarmena izan dela (2021eko %16tik, %20ra 2022an).

Aurrera begira, 2022/2023 ikasturtean berdintasunerako online ikastaroen edizio bakarra egingo da, udazkenekoa. Aldaketa honek bi helbururi erantzuten die: batetik, ikastaroak ikasturteko lehen lauhilekoan kontzentratzea esfortzuak hobeto erabiliz eta, bestetik, bigarren lauhilekoan Berdintasunerako zuzendaritzak aurrera eramandako programak (Akademe, A Leader, Indartu eta Eraldatzen) era eraginkorrago batean bultzatu ahalko dira.

Hizkuntza inklusiboa

Pikara Magazine komunikabide digitalak *Hizkuntza Inklusiboa* ikastaroa prestatu zuen euskaraz zein gaztelaniaz UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzarentzat eta bigarren ediziotik UPV/EHU barneko irakasleen zuzendaritzapean eskaintzen da.

Izendatzen ez dena ez da existitzen lemapean, kazetari, filologo pedagogo eta antropologoek hizkuntzaren garrantzia azpimarratu dute kultura patriarkalaren elementuak hedatzeko orduan.

Hezkidetzaren alde busti!

Hezkidetzaren alde busti! ikastaroa *Hezkidetzan esku hartzen* ikastaroko profesionalek prestatu zuten UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzarentzat eta bigarren ediziotik zuzentzaile panel osoa UPV/EHUko irakasleek osatzen dute.

Ikastaro honen helburua etorkizunean adin txikikoekin lan egingo duten ikasleak hezkidetzan formatzea da. Hori dela eta, fakultate konkretu batzuetako ikasleei baino ez zaie eskaini: Letrak, Hizkuntza, Hezkuntza eta Kirola, HEFA eta Lan Harremanak eta Gizarte Langintza. Ikastaro hau, besteak ez bezala, euskaraz bakarrik eskaini da eta 75 orduko iraupena du.

Emakumeen eta gizonen berdintasuna eta Maskulinitateak. Gizonak eta berdintasuna: erronkak eta erresistentziak

Bi ikastaro hauek, euskaraz zein gaztelaniaz, Emakunderekin elkarlanean eskaintzen dira. Emakundek materialak eta zuzentzaile panela prestatzen dituen bitartean, UPV/EHU ikasle parte-hartzaileez eta plataformaz arduratzen da.

Emakume eta gizonen berdintasuna ikastaroak ikasleek errealitatea genero-ikuspegitik hobeto ulertu ahal izateko ezagutza teoriko-praktikoak lortzea izan du helburu. Gainera, genero-diskriminazioak hautematea eta horiek gainditzeko proposamenetan aurrera egitea ahalbidetuko duten askotariko tresna teoriko eta metodologikoetan trebatu beharko dira. Horretaz gain, mugimendu feministaren historia ezagutzeko nahi da, egungo egoera ulertzeko ezinbesteko marko gisa.

Maskulinitateak. Gizonak eta berdintasuna: erronkak eta erresistentziak ikastaroak ikasleek gure gizartean maskulinitasunaren eraikuntza soziala aztertzeke gaitasun teoriko eta praktikoak garatzea izan du helburu. Hori guztia berdintasunaren ikuspegitik egitea da asmoa, eta, horretarako, errealitatea genero-ikuspegiarekin aztertzeke ezagutzak eta errealitate hori ulertzea ahalbidetzen duten tresna metodologikoak eskuratu behar dira. Gure gizarteetan dauden maskulinitasunaren adierazpen anitzak ere jorratuko dira, baita horrek emakumei eta gizoni beraiei ekartzen dizkien ondorioak ere.

Sexu-dibertsitatea

Ikastaro honen helburua bizi dugun gizartearen hausnarketa eta ikerketa gune bihurtzea da. Bertan genero identitateen definizio hegemonikoak ikertuko ditugu eta, baita, hauek gure bizi eta pentsatzeko moduan duten eragina, desberdintasun eta diskriminazioak sortuz. Gizarte normalizazioa sexu, genero, genero-adierazpen eta sexu orientazio arauetan oinarrituta dago. Ezarritako arauak jarraitzeak "normal" kategoria ematen du eta eskubide-pribilegio batzuk eman. Beste era batzuetan pentsatu, sentitu eta jokatzeko dutenek aldiz ez dituzte eskubide-pribilegio hauek izango.

Emakumeen aurkako indarkeria

Ikastaro honen helburua indarkeria matxistak gizarte arazo gisa aztertzea da, alderdi hauei erreparatuta: erasoen inguruabarrak, indarkeriaren iraupen eta ugaritze faktoreak eta aro berrietara zer-nola egokitzen diren. Hainbat genero indarkeria mota aurkeztuko dira, sexu indarkeria sakonago aztertzeko asmoz maila estruktural, sinboliko eta zuzenekoan, eta erlazio afektibo-sexualen esparruan. Azkenik, biktimek, erasotzaileek eta partaide diren pertsonen eraso horiek nola bizi dituzten aztertuko da. Hala nola euren prozesuak, eta eskura ditzaketen tresna erabilgarriak, zerbitzuak, baliabideak eta laguntzak.

Haurren kontrako sexu-abusuak

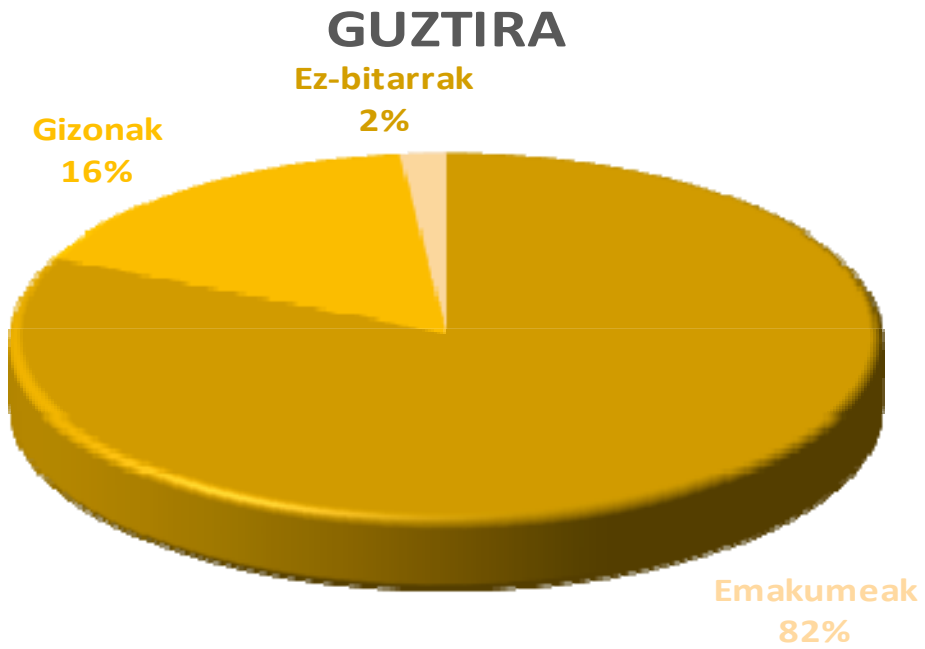
Ikastaro honen helburua haurren aurkako sexu abusuari eta haren ondorioei buruzko gogoeta egitea da, besterik gabe, arazoa aurkeztea nolabait. Haurren aurkako sexu abusia zenbait ikuspegitik aztertuko da horretarako. Horien artean daude, besteak beste, ikuspegi judiziala, pedagogikoa, prebenitzeko eta antzemateko alderdiak, bai eta era horretako abusuei heltzeko dauden protokoloak ere.

Prestakuntzaren bidez, ezagutzak barneratzeaz gain, komunitatean gogoeta egiteko aukera ere izango da, sareko profesionalen zalantzak eta galderak adieraziz.

I Online ikastaroen IX. Edizioa, 2021/2022 ikasturtea, negua

ONLINE IKASTAROA	IRAUPENA	ESKAINITAK O PLAZAK	IZEN-EMATEAK				ONARTUAK				AKREDITATUAK			
			E	G	EB	GUZTIRA	E	G	EB	GUZTIRA	E	G	EB	GUZTIRA
Emakume eta gizonen berdintasuna	25 ordu	200	142	26	2	170	121	24	2	157	69	17	1	87
Hizkuntza inklusiboa	25 ordu	200	146	31	1	178	130	26	1	157	76	16	0	92
Maskulinitateak	25 ordu	200	111	34	2	147	106	33	2	141	55	16	1	72
Sexu-dibertsitatea	30 ordu	200	192	32	3	227	168	31	1	200	98	11	0	109
Hezkidetzaren alde Busti!	75 ordu	100	78	14	1	93	78	14	1	93	41	4	1	46
Haurren aurkako sexu abusuak	30 ordu	200	194	20	3	217	178	19	3	200	111	11	1	123
Emakumeen aurkako indarkeria	25 ordu	200	133	19	1	153	124	17	1	142	66	14	1	81
GUZTIRA		1300	996	176	13	1185	905	164	11	1089	516	89	5	610
			%84'05	%14'85	%1'10		%83'10	%15'06	%1'84		%84'59	%14'59	%0'82	56%

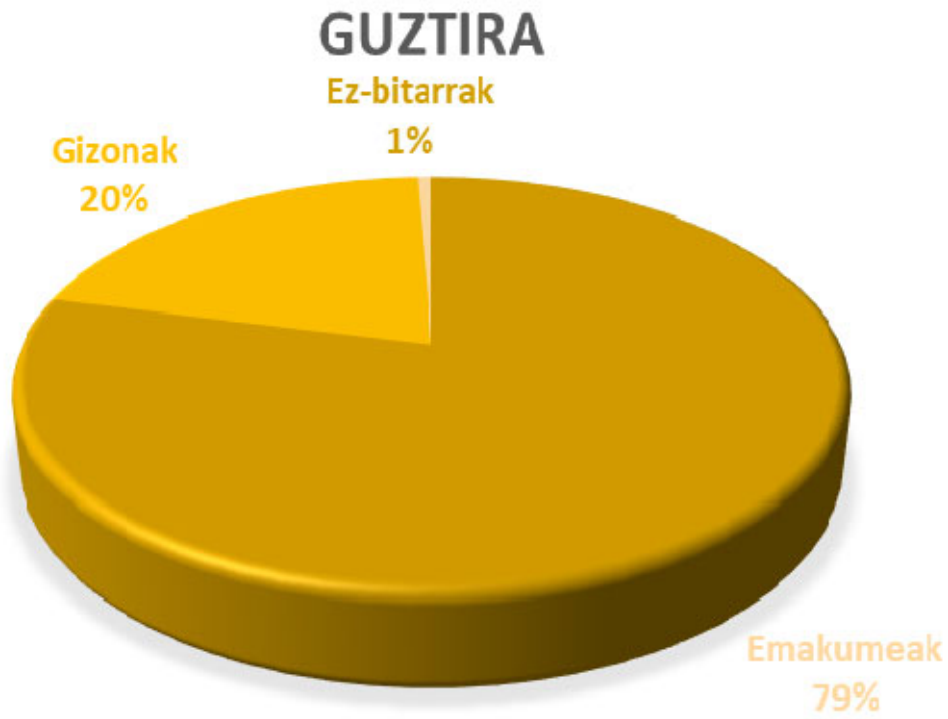

1 Irudia: Guztira ikastaroetan akreditatutako pertsonen ehunekoa

II Online ikastaroen X. Edizioa, 2022/2023 ikasturtea, bakarra

ONLINE IKASTAROA	IRAUPENA	ESKAINITAK OPLAZAK	IZEN-EMATEAK				ONARTUAK				AKREDITATUAK			
			E	G	EB	GUZTIRA	E	G	EB	GUZTIRA	E	G	EB	GUZTIRA
Emakume eta gizonen berdintasuna	25 ordu	200	140	38	3	181	134	32	3	169	75	21	1	97
Hizkuntza inklusiboa	25 ordu	200	137	33	4	174	134	31	4	169	57	15	1	73
Maskulinitateak	25 ordu	200	100	39	4	143	100	39	4	143	51	22	1	74
Sexu-dibertsitatea	30 ordu	200	165	41	6	212	156	39	5	200	84	21	0	105
Hezkidetzaren alde Busti!	75 ordu	100	60	24	1	85	60	24	1	85	22	11	0	33
Haurren aurkako sexu abusuak	35 ordu	200	185	37	0	222	166	34	0	200	91	22	0	113
Emakumeen aurkako indarkeria	25 ordu	200	157	24	3	184	139	22	2	163	92	11	1	104
GUZTIRA		1300	944	236	21	1201	889	221	19	1129	472	123	4	599
			%78'60	%19'65	%1'75		%78'74	%19'57	%1'69		%78'80	%20'53	%0'67	53%

2 Irudia: Guztira ikastaroetan akreditatutako pertsonen ehuneko

2. Ikerketan lortutako emaitzak

Hainbat azterlanek, UPV/EHUko ikerketen esparruan emakumeen eta gizonen parte hartzeari buruzko diagnostikoak (2007-2011) eta urtero UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzak ateratzen duen Berdintasuna zenbakitan txostenak egoera bera azalerraten dute: ikerketetan desberdina dela emakumeen eta gizonen egoera (datuak behar dira). Horren arabera, dagozkion neurriak hartu beharko dira, berdintasunerako bidean aurrera egiteko.

Ekintza positibo bezala ikerketa proiektuak aipa genitzake, berdintasunaren arloan eta gutxiegi ordezkatuta dauden beste batzuetan, 2 puntu gehiago ematen dira, Ikertzaile Nagusia emakumea bada.

Oinarri honetatik abiatuta, UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzak ondorengo ekintzak jasotzen ditu:

2.1.- UPV/EHUko emakume akademikoen lidergoa bultzatzeko AKADEME programa

Berdintasunerako Zuzendaritzak, HELAZekin batera, **AKADEME programa** ezarri eta eskaintzen du 2015/2016 ikasturtetik, UPV/EHUko emakumezko akademikoen lidergoa bultzatzeko. Haren helburu nagusia emakume akademikoen lidergo gaitasunak hobetzea da, eta parte hartzaileen arteko babes sare batean parte har dezaten sustatzea, non erantzukizuneko lanpostuetan sartzeko edo haietan irauteko ahalduntze kolektiboa motibatu eta sustatuko den. Orain arte Akademe programan 186 emakumek hartu dute parte.

2020/2021 ikasturteko geldialdiaren ostean, pandemia zela eta, 2021/2022 ikasturtean bi talde osatu ziren oso harrera onarekin. 2022/2023 ikasturtean ere bi taldeak mantendu eta indartzea lortu da; talde bat Donostian eta bestea Leioan eta, orotara, 45 izen-emate baino gehiago jaso dira.

Era berean, Akademe programan parte hartu duten irakasleen sarea gauzatzeko Berdintasunerako Zuzendaritzak lehenengo urratsak eman ditu programa egin dutenen irakasleen ibilbide akademikoa zehazteko eta horrek izan duen inpaktua Unibertsitateko ardura eta erabakitze postuetan aztertzeke.

2.2.- Ikasketa feministei edo genero ikerketei buruzko UPV/EHUko tesi onenaren Micaela Portilla Saria

Ikerketan genero ikuspegia bultzatzeko, baita genero ikerketak eta ikerketa feministak ere, eta Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako III Planaren 2.1.2. - *Micaela Portilla Saria sendotzea (ikasketa feministei edo generoari buruzko UPV/EHUko tesi onenari ematen zaion saria)*.- ekintza betetzearren, UPV/EHUk MICAELA PORTILLA VITORIA Sariaren IX ediziorako deialdia egiten du ikasketa feministei eta genero ikasketei buruzko UPV/EHUko tesi onenarentzat.

2022ko Martxoaren 8ko ekitaldi instituzionalean Micaela Portilla Sariaren IX. edizioako saria banatu zen eta, saria sortu zenetik, urte hauetan zehar **45 hautagaitik gora aurkeztu dira.**

Micaela Portilla sariko azken irabazleak		
Edizioa	Tesia	Egilea
VII. Edizioa (2018)	<i>Del paisaje al cuerpo: una crítica feminista de la patrimonialización del encaje en la Costa da Morte</i>	Guadalupe Jiménez Esquinas
VIII. Edizioa (2019)	<i>La depresión y su recuperación. Una etnografía feminista y corporal</i>	Maria Zapata Hidalgo
IX. Edizioa (2020)	<i>Hilekoaren politika eta kultura alternatiboen etnografía bat: genero-konfigurazioak, gorputz-ahalduntzea eta ezagutza kolektiboak</i>	Miren Guillo Arakistain
X. Edizioa (2021)	<i>Transfeminismotik ekarriak haur hezkuntzara: Eskola identitateari buruzko kasu azterketak neoliberalismo garaian</i>	Irati Leon Hernandez

3. Unibertsitate bizitza

3.1.- Sexu aldagaia sartzea

UPV/EHU datuak sexu aldagaia aintzat hartuta biltzen dira beti eta normalduta dago sexu aldagaia duten datuen bilketa eta transferentzia. Datu hauei esker urtero argitaratzen dugu UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzatik *Berdintasuna Zenbakitan* txostena. Txosten honek unibertsitatearen argazki kuantitatibo bat eskaintzen digu emakume eta gizonen presentziari dagokionez, desberdintasunak identifikatu eta lan ildoak markatzeko helburuarekin.

3.2.- Genero indarkerien aurkako UPV/EHUren protokoloa

2018ko ekainetik Genero indarkerien aurkako UPV/EHUren protokoloa indarrean da eta 2018ko abendutik Genero Indarkeriazko Arretarako Batzordea ere eratuta dago, azken hau da Berdintasunerako Zuzendaritzara heltzen diren indarkeria kasuez arduratzen dena.

2022an UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzara jakinarazitako indarkerietan gorakada izan da. Ondorengo taulan ageri dira artatutako kasuak:

	Salatzaileak		
	Ikasleak	AZP	IIP
Indarkeria fisiko-psikologikoa	5	0	0
Sexuagatiko jazarpena	0	0	0
Sexu jazarpena (*)	26	0	0
Indarkeria psikologikoa	1	1	0
GUZTIRA	32	1	0

(*) Datu honi dagokionez, aipatu beharra dago zenbakia sexu jazarpen kasu kolektibo bakar bati dagokiola, hau da, hainbat biktima (25) barne hartzen dituen kasuari hain zuzen ere. Kasu honetan biktima batzuk jazarpen sexualeko biktima izan dira eta beste batzuek indarkeria horrek eragindako jazarpen ambientala.

- **INDARTU. Genero indarkeriak prebenitzeko programa UPV/EHU:**

Genero indarkerien aurkako UPV/EHUren protokoloaren Atarikoan esaten denez, unibertsitatearen helburua da *unibertsitatean giro segurua mantentzea eta sustatzea UPV/EHU osatzen duten pertsona guztientzat, genero indarkerietatik at*. Era berean, azpimarratzen da *unibertsitateak ez*

du[ela] genero indarkerien inongo adierazpenik onartuko eta bere esku dauden neurri guztiak hartuko ditu[ela] jarrera eta portaera horiei aurre egiteko. UPV/EHUrentzat genero indarkeriaren eremuan sartzen diren jarrerak eraso egiten diote pertsonen berdintasun eskubideari eta osotasun fisikoari, psikikoari eta duintasunari. Protokoloaren bidez, unibertsitateak konpromisoa hartzen du jarrera horiek prebenitzeko eta horiei irmo eta sendo aurre egiteko.

2022an programaren **IV. edizioa eraman da aurrera** online formatuan eta 145 emakumek hartu zuten parte, 80 emakumek gaztelaniako taldean eta 65ek euskarakoan. Programa 74 emakumek amaitu zuten, 37k hizkuntza bakoitzean eta oso balorazio positiboekin.

- **ERALDATZEN. Genero indarkeriak prebenitzeko programa UPV/EHU:**

Programaren helburu nagusia da abian jartzea gizonen kontzientzia hartzeko eta dagokien ardura beren gain hartzeko prozesu bat, eurekin zerikusi zuzena daukaten arazo honetan, genero indarkeriak prebenitzeko estrategia gisa.

Programa **gizonezko ikasleei bakarrik dago zuzenduta**, espazio bat sortzeko gizonen gogoeta egin dezaten beren genero sozializazioaz eta genero indarkerien aurrean duten jarrerekin, eta beren erantzukizun eta inplikazioari buruzko erabakiez. Ikasleok UPV/EHUko edozein campusetakoak eta edozein mailatakoak izan daitezke.

2022an, Indartu programarekin batera, online eskaini da Eraldatzen programako II. edizioa non 42 gizonen izena eman dute eta 19k amaitu. Zifrak oraindik altuak ez badira ere, gorakada nabaria nabaritzen da eta parte hartzaileen balorazioak ere oso positiboak dira.

3.3.- Protokoloa, pertsona trans eta ez-bitarrek UPV/EHU izena aldatzekoa:

Pertsona trans eta ez-bitarrek UPV/EHU izena aldatzeko protokoloarekin UPV/EHU bere konpromisoa adierazten du unibertsitateko kideen genero identitateari lotutako premiak asetzeko, eta bermatzeko genero identitatearen agerpen eta adierazpen askea, eta genero identitatean oinarritutako diskriminazio ororen desagertzea.

2022an 15 pertsonen eskatu dute izen-aldaketa protokolo hau aplikatuz.

3.4.- STEM graduak nesken artean sustatzeko batzordea:

UPV/EHUko berdintasunaren III Planaren 3.2. helburua aintzat hartuz, hau da, zientzia eta teknologiarako bokazio goiztiarrak bultzatzea, bereziki emakumeen artean, Berdintasunerako Zuzendaritzak STEM Batzordea eratu zuen unibertsitatearen baitan eta lan ildo hau indartzen jarraitu da 2022an.

STEM Batzordea zientzia eta teknologiarako graduak eskaintzen dituzten unibertsitateko fakultateetako ordezkariak osaturik dago, hain zuzen ere zentro hauetako ordezkariak: Ingeniaritza Fakultatea, Arkitektura Eskola, Informatika Fakultatea, Kimika Fakultatea, Zientzietako eta Teknologia Fakultatea eta Bilboko Hezkuntza Fakultatea.

Batzorde horrek finkatutako ildoan arabera, STEM arloko zentroek bokazio goiztiarrak edo jakintza esparru honetan emakumeen lanak ikustarazteko egindako lanak batu eta bistaratzeko konpromisoa hartu du Berdintasunerako Zuzendaritzak. Helburu horrekin zuzendaritzako web orrian gune propio bat eman zaio espazio honi.

Aipatutako gune propio horretan, Fakultate bakoitzak, zientzia eta teknologia bokazio goiztiarrak sustatzeko, urtean zehar burututako jarduerak guztiak jaso egin dira eta trataera uniforme bat eman zaie, unibertsitateak egiten duenari kohesioa eman nahian.

Era berean, STEM batzordearen bidez, hainbat emakume zientzialari saridunen izenak jaso egin dira, Zientzia eta Teknologia Ministerioak duen zientzialari saridunen zerrendan sartzeko eta osatzeko asmoz.

Ildo beretik doa 2022ko bukaeran 2023ko Otsailak 11 (Zientziaren arloko Emakume eta Neskatoen arloko Eguna) egunerako hainbat fakultatetan prestatzen ari ziren jardunaldien informazio bilketa lana egin zen, Zuzendaritzaren webgunearen bitartez ekitaldi horiek ikusgarritasun handiagoa izan zezaten.

III. Planaren lerro estrategikoa izanik, aipatu beharra dago eman diren diru laguntza zehatzak: Gladys del Estal Saria (Informatika Fakultatea); Emakumeak Zientzian (Kimika Fakultatea); Uda Ikastarorako (Hezkuntza Fakultatea).

4. Unibertsitate hedakuntza

4.1.- Unibertsitateko organoetan emakumeen eta gizonen presentzia orekatua sustatzea

UPV/EHUko organo kolegiatuen amaierako osaera orekatua (gizonak eta emakumeak) lortzea ahalbidetzeko zerrendak bultzatzen ari gara. Hori dela eta, hautagai zerrendek kasuan kasuko hauteskunde taldeari dagozkion kideen laurdenak edo gehiago bete ahal izango dituzte, eta, edozelan ere, gutxienez bi hautagai. Edonola ere, zerrendan %40 gutxienez emakumeak direla bermatuko da. Era berean, hautagai zerrendako lehen bi pertsonetako bat gutxienez emakumea izango da. Emakumeen presentzia adierazi den moduan bermatu ezin bada, hautagai zerrenda aurkeztearekin batera, baldintza hori betetzea eragozten duten arrazoiak argudiatu beharko dira. Hauteskunde Batzordeak argudio horiek UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzari igorriko dizkio, eta hark hautagai zerrenda horren onarpenari buruzko txosten lotesle bat igorriko du, aurkeztutako hautagai zerrendak behin betiko aldarrikatu baino lehen. Aipatutako txosten hori jaso bitartean, eraginpeko hautagai zerrenda prozesutik kanpo geratuko da behin-behinean (2011ko apirilaren 19ko Hauteskundeei buruzko Arautegi Orokorraren 5.4, 5.5 eta 5.6 artikulua).

Horrekin batera, Berdintasunerako Zuzendaritzak UPV/EHUko ikastegietako berdintasun batzordeen jarraipena egin, eta haiekin harremanetan egoten da, eta ekimen guztietan parte har dezaten bultzatzen du.

4.2.- UPV/EHUko bizitza laborala, familiarra eta pertsonalaren Kontziliazio Gida

UPV/EHUko Kontziliazio Gida uneotan, dauden neurriak islatzen baditu ere, dokumentu bizia da eta horren isla dira 2022an onartutako hainbat hobekuntza. UPV/EHUko Batzorde Intersektorialean habian jarritako negoziazio prozesuaren ondorioz unibertsitatean ordezkariak duten sindikatuek euren ekarpenak egiteko aukera izan zuten. Horren ondorioz **UPV/EHUko Berdintasunerako Batzorde Intersektorialaren akordioa** onartu eta izenpetu zen **2022ko martxoaren 23an**, zeinetan Kontziliazio Gidaren gainean eginiko hainbat hobekuntza onartu ziren. Honen inguruko informazio guztia UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzaren web orrian dago eskuragarri.

4.3. Berdintasunerako Zuzendaritzaren lankidetzeta hainbat proiektuetan

Era berean, 2022ko uztailean Berdintasunerako Zuzendaritzak irakasle eta

ikertzaileen dekanotzetan eta erabaki organoetan duten presentziari buruzko datuak pasa zituen Zientzia eta Teknologia Ministeriora.

2022ko urrian Berdintasunerako Zuzendaritzak, UPV/EHUk Unibertsitate Ministerioarekin soldata arrakalari buruzko proiektuan parte hartzeko sinatutako hitzarmenaren arabera, lan handia egin zuen datu horiek biltzen eta tratatzen.

UniSafe Proiektuaren barnean Europako 47 unibertsitateetan jazarpenaren inguruan egindako inkestaren datuak jaso ziren 2022ko urte bukaeran. Jasotako datuek, proiektuan parte hartu zuten unibertsitateetako batz besterekin egiten zuten bat.

4.4.- Berdintasunari lotutako UPV/EHUren irudia gizartean

- **Martxoaren 8a:** Martxoaren 8ko 2022an ekitaldi akademiko instituzionala ospatu zen Bilboko **Bizkaia Aretoan**. Aurreko urteetan bezala antolakuntza UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzaren esku egon zen zuzenean eta streaming bidez guztira 100 pertsona baino gehiagok jarraitu zuen ekitaldia.

Aurreko urteetan ez bezala, bost jakintza esparruetako emakumeez gain AZPko bat ere omendu zen, guztiak berdintasunaren alde edo/eta feminismoan izandako ibilbide oparoagatik omendu ziren.

Jakintza arloa	Omendua
Gizarte eta Lege Zientziak	Mertxe Larrañaga Sarriegi
Zientziak	Marta Macho Stadler
Arte eta Humanitateak	Bego Vicario Calvo
Osasun Zientziak	Lucia Gallego Andres
Ingeniaritza eta Arkitektura	Arantza Burgos Fernandez
AZP	Deñe Larrabeiti Mendikute
In memoriam	Lucia Martinez Odriozola

Omenaldiaz gain, urtero bezala Francisca de Aculodi, Maria Goyri eta Micaela Portilla sariak banatu ziren.

1 Irudia: Martxoak 8ko omenduak

- **Martxa Lila:** 2022an berriz ere aurrera eramán da ekintza hau eta Gizarte eta Komunikazio zientzien fakultateko kideekin elkarlanean antolatu zen fakultate honen 40. urteurrena aintzat hartuta.
- **UniDibertsitatea eguna:** 2022an ekitaldi akademiko instituzional honen II.en edizioa ospatu zen **Hezkuntza, Filosofia eta Antropologia Fakultateko II. eraikineko Areto Nagusian**. Bigarren edizio honetan Empar Pineda sarietaz gain UniDibertsitatea film laburren lehiaketako sariak ere banatu ziren.

2 Irudia: UniDibertsitatea eguneko sarituak eta omendua

II. en edizio honetan UPV/EHUko Berdintasunerako Batzordekide den Julen Zabala Alonso omendu zen urte luzez LGTBI+ mugimenduan eginiko lanagatik. Bere lan eta konpromezuaren erakusgarri, Empar Pineda sariak sortzea eta UniDibertsitatea eguna ospatzea ere bere proposamenak izan ziren.

Berdintasunerako Zuzendaritzak unibertsitatean burutzen diren ekintzak aniztasuna eta dibertsitatea bultzatzeko babestu egin ditu 2022an hainbat diru laguntza emanez (liburuak eta jardunaldiak – Gasteiz).

- UPV/EHUko Emakumeen Aurkako Indarkeriaren Kontrako Eguna (2022ko azaroak 25)

2022an ekitaldi akademiko instituzional honen II.en edizioa ospatu zen **Arabako campuseko Letren fakultatean** azaroaren 22an. Generoko indarkerietan sakonduz *Alkoholak eta beste droga batzuek eragindako sexu-indarkeria (sumisio kimikoa)* mahai ingurua antolatu zen. Bertan espazio ezberdinetako ondorengo adituak izan ziren:

- Gabriela Peña y Lillo, Madrilgo Leonor Infanta ospitaleko medikua.
- Begoña Varela, Bilboko udaltzaingoko ofizialordea.
- Beatriz Ilardia, genero eta sexu indarkerietan abokatu aditua
- Aitziber Bañuelos, gizarte hezitzailea eta Eraikiz kolektiboko kidea.

3 Irudia: A25eko mahai inguruko kideak

Ekitaldia streaming bidez ere zabaldu zen eta, orotara, 70 pertsona inguruk jarraitu zuten.

4.5.- UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzaren agerraldiak hedabideetan eta ekitaldietan

2022an zehar UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzak eta UPV/EHUko berdintasunerako politikek **52 agerraldi** izan dituzte komunikabideetan. 2021arekin alderatuz jaitziera izan bada ere, kontutan izan behar da 2022an ez dela protokolo edo barne araudi berririk onartu, zeinek komunikabideetan oihartzuna izan zezakeen.

Horretaz gain, 2022an zehar UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzak parte hartu du hainbat jardunaldi, foro eta ekitalditan, eta guztietan hedatu da unibertsitateak berdintasuna eta aniztasunaren alde duen konpromisoa. Hala nola, RUIGEU eta CRUEko jardunaldietan Madrilen, UniSafe workshopean Madrilen, Agresiones OFF nas Universidades jardunaldian Santiago de Compostelan, Aspegi Foroa delakoan, soldata arrakalaren inguruko lanketa taldean Eusko Jaurlaritzan, Emakundek Maskulinitate berriaren inguruan antolatutako nazioarteko kongresua.

5. Proiektuak eta eginkizunak

2022an UPV/EHUko Berdintasunerako Zuzendaritzak indartu egin du bere presentzia Estatuko zein Europako unibertsitateekin batera martxan dituen Enlight eta UniSafe proiektuetan. UPV/EHUrentzat berebiziko garrantzia dauka berdintasun politiketan saretuta lan egiteak barrura zein kanpora begira, estatu naiz Europa mailan.

Berdintasunerako Zuzendaritzaren beste lanetako bat UPV/EHUko IV.en berdintasun plana diseinatu eta sortzea ere bada. Aldaketa normatiboak medio, funtsezko ikusi da UPV/EHUko diagnostiko bat egiteko beharra; izan ere, azken diagnosikoak jada hamar urte baino gehiago ditu eta ez du uneotan unibertsitateak duen egoera behar bezala islatzen. Hori horrela, 2022an lehen bilerak egin dira diagnostikoa egiteko proiektua aurrera eramateko. Berdintasunerako zuzendaritzak, proiektu honen berezitasun eta konplexutasunez jakitun, lan hau unibertsitate barruko aditu talde bati eskatzeko asmoa izan du hasieratik eta, aurreikuspenen arabera, lana 2023ko lehen hilabeteetan hasiko da.

Era berean, Zuzendaritzak sortutako lankidetza proposamen guztietan parte hartu du, berdintasunaren eta aniztasunaren inguruan bere ekarpenak eginez (IKD i3 proiektuetako plangintzan, Emakundek antolatutako sarietan, e.a.).